

Information till Dig som behandlas med TIPS (transjugulär intrahepatisk portosystemisk shunt)

Kronisk leversjukdom och levercirros är ett komplext sjukdomstillstånd som med tiden påverkar trycket i blodcirkulationen som tillförs till levern, det så kallade portatrycket. Symtom på förhöjt portatryck är vätska i bukhålan (ascites) och åderbräck i mag- tarmkanalen (varicer). Ett annat akut påkommet symtom som kan uppstå i samband med blodpropp i portablodcirkulationen är svår buksmärta.

Behandling med TIPS syftar till att minska symtom och förbättra livskvalitet men kan också i vissa fall vara direkt livräddande behandling, som vid blödning från varicer. TIPS innebär ett ingrepp för att sänka trycket i portacirkulationen. En kateter leds in via blodkärl på halsen och vidare ned till leverns vener. Med hjälp av röntgen lokaliserar man lämpligt portablodkärl och utgående kärl från levern (leverven). Man anlägger en kärlprotes (stent) mellan dessa kärl varpå tryckutjämning uppstår. Trycket sänks momentant och har direkt positiv effekt på eventuella varicer.

På sjukhuset

Ingreppet görs medan man är sövd d.v.s. i narkos. Du som patient skrivs in antingen planerat dagen innan ingreppet för genomgång och ordination av läkemedel, information, allmän bedömning inför behandlingen, eller akut i samband att Du sökt akut på sjukhuset. Om Du har ascites kommer buktappning att ske inför ingreppet. Vanligen stannar man 1-2 dygn efter ingreppet.

Uppföljning

Du kommer att följas upp med provtagning och telefontid ca 2 veckor efter behandlingen och med ultraljudsundersökning 4 veckor efter behandlingen. Vid uppföljningen följer en läkare upp eventuella symtom efter behandlingen.

Att vara uppmärksam på som patient och anhörig

TIPS innebär att en del av blodet, som annars ska passera igenom levern, kommer att ledas förbi levern, d.v.s. ta en genväg förbi leverns reningssystem. Detta kan betyda att Du kan märka av trötthet, eller olika grad av förvirring, i vissa fall med inslag av personlighetsförändring. Detta kallas för leverencefalopati eller leverförvirring. Symtomen brukar vanligtvis uppträda under kommande 2 veckor efter TIPS-behandlingen. För att motverka detta är det viktigt att ha avföring 2-3 gånger per dag och inte bli hård i magen. Näringsintag är också mycket viktigt och vid behov får Du också träffa en dietist för bedömning och behandling. Att försöka bibehålla muskulatur genom näringsintag och undvika fasta, motionera och röra sig kan också motverka encefalopati. Vid behov ges du Laktulos för tarmen. Andra läkemedel finns också för att motverka encefalopati. Vid alltför påtagliga symtom kan man besluta att minska flödet genom kärlprotesen genom att försnäva TIPS:en.

Andra symtom som kan uppkomma är underbenssvullnad och andningsbesvär. Det beror på att TIPS innebär omfördelningen av blodvolymen i kroppen. Svullnad behandlas med vätskedrivande läkemedel. Skulle andningsbesvär uppkomma utreds och bedöms detta av läkare.

Att förvänta sig efter TIPS

Om ascites varit anledningen till TIPS-behandlingen kan Du förvänta dig en successiv minskning av ascites kommande 6 månader. Du kommer märka att buken inte fyller på sig lika snabbt men Du kommer sannolikt behöva ett antal buktappningar innan full effekt. Trycksänkning i varicer uppstår momentant i samband med operationen så eventuella varicer försvinner därför på en gång.

Kontaktuppgifter dit Du kan vända dig

Levermottagning K53, tfn 08-585 869 57

Du kan själv kontrollera dina prover på 1177 Vårdguiden:

För att hitta Mottagning Leversjukdom Huddinge, Tema Cancer, Karolinska Universitetssjukhuset på 1177.se

-logga in på 1177

-sök på "Leversjukdom" och "Huddinge"

Min patientansvariga läkare _____